

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár
1946 január 4

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

Péntek
III. évfolyam, 2. szám

A szövetséges bizottság megkezdte tárgyalásait Bukarestben

A Nemzeti Parasztpárt és Liberális Párt kijelölték képviselőiket a kormányban

BUKAREST, január 2. (Munkatársunk telefonjelentése.) Az új esztendő erőteljes mozgást hozott a belpolitikai életben. Szilveszter estéjére érkezett meg a román fővárosba a három nagyhatalom külügyminisztereinek kiküldöttei: Visinszki szovjet külügyi népbiztoshelyettes, Clark-Kerr angol és Averoll Harriman amerikai nagykövete, hogy a moszkvai megegyezés értelmében a királlyal és a kormány tagjaival tárgyalásba kezdjenek a kormány átalakítására vonatkozólag.

A megérkezésükkor adott sajtónyilatkozatukban mindhárman annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy munkájuk eredményes lesz és sikerül megoldani azokat a politikai kérdéseket, amelyekre Románia számít. Kifejezésre juttatták azt is, hogy a legjobb szándékkal érkeztek Romániába.

Újév napján egyébként öfelsége Mihály király és Groza Péter miniszterelnök kiáltvánnyal fordultak az ország népéhez.

hosszabb cikkben utal arra, hogy körülbelül egy éve folyik az a mozgalom, amelynek az volt a célja, hogy Maniu és Mihalachet meggyőzze arról, hogy „a minimális program” keretében támogassa közreműködésével az ország újjáépítését célzó Groza-kormány munkáját.

— Ma — írja többek között a lap — amikor megint felvetődött Maniuval, Mihalscheval és Brătianuval való együttműködés kérdése, illő, hogy rövid mérleget készítsünk az ő politikai tevékenységükről. Ez a mérleg valóban nem kedvező. Belső viszonyokban tevékenységükkel megakadályozták az ország gyors és demokratikus helyreállítását, a Koronát pedig bevonták a politikai harcokba, éppen úgy, mint ahogyan azt a múltban tették, hajtott a Koronának mindenkori a politikai pártok közötti viták fölött kellene állnia.

Külföldi vonatkozásban tevékenységükkel hátráltatták Románia baráti kapcsolatainak megteremtését a szomszéd államokkal, holott ettől függ az ország fejlődése. Ez a negatív politika többször is megnyilvánult működésükben. Visszhangja támadt a külföldi lapokban is — folytatta az államtitkár —, amelyek közül a „Times” december 18-án megjelent cikkében a Reuter távirati iroda is továbbított, azt állapította meg: Maniu már öreg ember, tanácsadói pedig gyengék. Maniu saját tekintélye nem helyettesítheti a pártjának programját — vagyis más szóval Maniunak és Mihalachnak a kormányból való kiválasztása után nem maradt sem programjuk, sem pedig szervezetük.

A cikk utal arra is, hogy „a gárdiáknak régi összeköttetésük van Maniuval”. Most viszont ő beszél a demokráciáról és arról, hogy rokonazonvez az angolszász hatalmakkal. Egyidejűleg azonban az oroszok, a magyarok és a zsidók ellen fejt ki tevékenységet.

Maniuek ismerjék be, hogy tévedtek

— Mi, akik mindig az együttműködés megteremtéséért harcoltunk — folytatja a cikkíró —, kérjük a királyt, hogy vonja be őket a kormányba, ha nekik is ez a kívánságuk. Minden együttműködést, amely az ország és a trón érdekeit szolgálja, szívesen támogatunk. Kívánjuk azonban ezektől a politikusoktól, hogy legyenek lovagiassak és ismerjék el, hogy ráléptek a mi utunkra, amelyet nem a mi hibánkból hagytak el és joggal vetődik fel a kérdés: nem szolgálta volna-e a Korona és a román nép érdekeit, ha a maniuiáék és a brătianuiáék nem szakították volna meg az együttműködést a kormánnyal?

— Egyedül tőlük függ, hogy a helyreállítási együttműködés tárgya és őszinte legyen, — fejezi be cikkét a lap.

A király és a miniszterelnök újévi üdvözlője

— Az elmúlt év meghozta a háború végét s az új év a béke és a reménység jegyében kezdődik — hangsúlyozza öfelsége kiáltványa. Erre a békére az emberiségnek joga van az Egyesült Nemzeteknek az elnyomatás, türelmellenség és a támadás erői felett aratott győzelem után. Ha ki tudunk tartani az egység és együttműködés szellemében, ha tovább mélyítjük baráti kapcsolatunkat a Szovjetunióval, Angliával és az Egyesült Államokkal és elnyerjük a többi nemzetek bizalmát is, melyek magukra vállalták a világ békés megszervezését, akkor az új év küszöbén az ország jövőjébe vetett teljes bizakodással léphetjük át — fejezte be Mihály király újévi kiáltványát.

Groza Péter miniszterelnök újévi üzenetében, többek között, a következőket mondotta:

— Rendkívül nehéz viszonyok között szilárdan kitartottunk a haladás és a békés újjáépítés útján. Ez a lelkiismeret nyugalmát adja meg, de a jövőbe vetett bizakodást is, különösen most, az új év küszöbén, amikor politikai vonalvezetésünk újabb igazolást kap a Három Nagyhatalom részéről, 1946 bélést fog hozni mindnyájunk számára és le fogjuk rombolni a sötét reakció illúzióit, melyek új nézeteltérésben reménykednek. Béke kifelé és béke befelé, hogy felépíthessük a boldog Románia alapjait. Ezt kívánja a kormány a román népnél és az együttélő népeknek az új esztendőre — fejezte be a miniszterelnök.

A kormány tagjaival is megkezdte tanácskozásait a szövetséges bizottság

Vasiliu-Rascanu hadügyminiszter táviratban köszöntö meg Groza miniszterelnöknek a hadsereghez intézett jókívánságait s biztosította a kormányt a hadsereg támogatásáról az ország és a nép érdekében kifejtett munkásságában.

A hadügyminiszter táviratát intézett Szuszajkov vezérezedhez, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság elnökéhez s arra kérte, hogy tolmácsolja a hadsereg jókívánságait Sztalin vezértábornagynak.

A nemzeti parasztpárt és a nemzeti liberális párt vezetősége, nyomban a moszkvai határozatok nyilvánossághozatala után tanácskozára ült össze, hogy kifejtse azokat a személyeket, akik a kormányban a két politikai pártot képviselik. Hírek szerint a személyekre vonatkozóan már megtörtént a megegyezés, de a neveket egyelőre nem hozták nyilvánosságra.

Hivatalosan jelentik, hogy öfelsége Mihály király tegnap fogadta a szövetséges bizottságot, melynek tagjai Visinszki szovjet külügyi népbiztoshelyettes, sir Archibald Clark-Kerr angol

és Averoll Harriman amerikai nagykövete. A bizottság az Uralkodó tudomására hozta a moszkvai értekezleten Romániára vonatkozóan hozott határozatokat. A megbeszélés majdnem egy órát tartott.

A New-York Times bukaresti tudósítójának jelentése szerint a Bukarestbe érkezett szövetséges bizottság megkezdte tanácskozásait a román kormány tagjaival a moszkvai külügyminiszteri értekezlet döntéseinek végrehajtásáról.

PARIS, január 2. (Rador) A francia hírszolgálat newyorki jelentése szerint Mark Ethridge nyilatkozott a moszkvai határozatokról. Kijelentette, hogy az amerikai állásfoglalás nagy engedményeket jelent. A Romániára vonatkozó megoldás a legjobb, mondotta Ethridge, aki azt a meggyőződését hangoztatta, hogy a Szovjetunió őszinte együttműködést keres a kollektív biztonság megszervezésében és az Egyesült Államokkal közreműködni hajaj.

Potop államtitkár élesen bírálja Maniu és Brătianu együttműködés-ellenes politikáját

BUKAREST, január 2. A Nemzeti Parasztpárt és a Nemzeti Liberális Párt két vezető tagjának a kormányba való bevonása élenként foglalkoztatja a romániai közvéleményt.

A Victor Eftimiu szerkesztésében megjelenő „Dreptatea Noua” című nemzeti parasztpárti lapban Aurel Potop professzor, a nemzetnevelésiügyi minisztérium államtitkára

Elfogták Hitler helyettesét

HAMBURG, január 2. (Rador) Az angol nyomozó hatóságok elfogták Martin Bormann. Bormann a Német Nemzetiszocialista Párt helyettes vezetője, tehát Hitler Adolf helyettese volt. A szövetségesek nyomozó közegei hosszú hónapok óta hajszolták a hírhedt náci vezetőt, aki azonban minden alkalommal kicsúszott üldözői gyűrűjéből. A beérkező jelentések szerint Bormann elváltottnak külsővel, hamis személyazonossági iratokkal bujkált az angol megszállási övezetben, ahol most végül mégis csak elfogták. Bormann, mint háborús főbűnös a nürnbergi nemzetközi bíróság elé kerül.

Aláírták az első békeszerződést LONDON, január 2. (Rador) Szingapúrban tegnap aláírták Sziám, India és Anglia képviselői a második világháború befejezése utáni első békeszerződést. Sziám kötelezte magát az angol javak visszaszolgáltatására, illetve megfelelő kártérítésre. Az angol megbízott: Denning, hangoztatta, hogy a jövőben Sziám minden kényszerből mentesen köthet szerződéseket.

A Szovjetunió megbízottja a Távolkeleti Bizottságban

MOSZKVA, január 2. A moszkvai rádió közlése szerint a szovjet kormány ki-nevezte megbízottait a Washingtonban székelő Távolkeleti Bizottságba. A főmegbízott Gromiko nagykövet, illetve helyettese, Novikov lett. A Japán ellenőrzésére alakított és Tokióban székelő szövetséges bizottságba a Szovjetuniót Derevenko tábornok képviseli.

A magyarság nem fog lemaradni!

Az 1945-ös esztendő kétségtelenül fordulatot hozott az erdélyi magyarságnak a helyzetében is. Megszüntette a bombákól való rettegést, a háborús veszélyt. Elhozta a fasisztustól való felszabadulást és hozzájutott ahhoz, hogy a széles magyar néprétegek saját sorsuk irányításába befolyhassanak. Meghozta a társadalmi válaszfalak le-döntését és felemelte a lenézett munkást és földművest. Lehetőséget nyújtott, hogy az erdélyi magyar tömegek a népi demokrácia útjára léphessenek és tömör egységben sorakozhassanak fel nemzeti kincsük megme-netése, fejlesztése és védelme érdekében. Lehe-tővé tette azt is, hogy az itt élő népek egy-mással kibéküljenek és testvéri együttmű-ködéssel dolgozzanak a közös jobb jövő-néért.

Az 1945-ös esztendő azonban a felsorakoz-tatott lehetőségek mellett hozott az erdélyi magyarság számára nehéz feladatokat is. Vállalnunk kellett az együttlakó népekkel együtt a gyilkos fasiszta háború által ránk-nyudított nehézségeket. Vállalnunk kellett a volt reakciós rendszerek vezetői által bemoc-skoft becsüftünk helyreállítását. Tiszogató-nunk kellett a saját portánkon is. Es ott kellett lennünk, teljes fejékek a romok eja-karításánál és az újjáépítésnél. Ott voltunk a Vörös Hadsereg utánpótlási és élelmezési feladatainál, a középületek, iskolák, kórház-ak reuübehelyezésénél. A magyar tanárok, ta-nítók ott voltak az iskolák átszervezésénél és a tanítás megindításánál. Es vállalnunk kellett a régi reakciós rendszer maradványá-ként még mindig fenygető kisebbségi sors elleni küzdelmet is. Nem volt könnyű a harc a vaspárdisták és Maniu-gárdiák ellenünk in-tézett támadásaival szemben. Nehéz feladat volt a hazatérő foglyok és elhurcoltak, vala-mint rászorultak sok százezres tömegeinek ellátásának szervezése. S mindezek mellett résztvevünk a reakciós kormánybuktató ak-ciókban, ezért az ODA keretein belül az együttműködést az összes pártokkal és szer-vezetekkel. S teftük mindezeket azért, mert kemény meggyőződésünk, hogy csak a de-mokratikus erők összefogása viheti győze-lemre a szabadság zászlaját a reakció felett.

Az 1945-ös esztendő még nem hozta el ne-künk sem mindazt, amit a lehetőségek kilá-tásba helyeztek. Nem hozta el, mert egy mindent elpusztító fasiszta háború romjaiból kellett épüldnünk és új világepítéshez fog-nunk. A fasiszta mély megfertőzte a lelke-t és a gyűlölet árnyékát vetette a haladó demokráciára. A magyarok között is voltak és vannak gyávák, csodavárók, bomlasztók és egyéni érdeket hajhászók. Előkerültek a korteskopók is, akik népi egységünkre törve szeretnék újabb maszággal megszedíteni a béke és szabadság útjára tért magyarságot. De mindezekben a nehézségekben át is végig-küzdöttük az 1945-ös esztendőt. Az erdélyi magyar dolgozók széles rétegei hitet tet-tek az élniakarás és a szabadság mellett. Egy nehéz esztendő gazdag tapasztalataival lettünk gazdagabbak.

Azzal a tudattal bucsuzunk el az el-múlt esztendővel, hogy amit tettünk, azt kötelességéből tettük, mert ez ad alapot arra, hogy jogaink maradéktalan megvalósítása-ért tovább küzdhessünk. Még szorosabban összefogunk Dóza és Horea népe, hogy az 1945-ös esztendőben be nem gyűyült se-beink is begyógyuljanak. Még szorosabbá tesszük együttműködésünket a demokratikus erőkkel, hogy közös erővel meg tudjuk valósítani az 1946-os esztendőben mindazt, amit az ország és világ haladó demokráciája harcol. A Magyar Népi Szövetség zászlója köré tömörült erdélyi magyarság nem fog lemaradni. Ott lesz az 1946-os esztendőben is a kötelességek teljesítésénél. De ott lesz a jogok egyenlő elosztásánál is!

MÉZESI LAJOS

A Szovjetunió helyreállította a diplomáciai kapcsolatát Görögországgal

ATHÉN, január 2. (Rador) A Szov-jetunió nagykövete megérkezett a görög fővárosba és ezzel a tényvel a két ország közötti diplomáciai kapcsolat helyreáll-ítottak tekinthető.

csütörtök,
11. 6 Jan. 3
Kelt: Genována
Pret.: B. Njamin
C. P. O. U. X.
Málaklász
Istic.: 1. 1. 1. év
Savat 1

H I R E K

A nap két 7 óra
32 perckor és
16.3 órakor
nyugszik.
Aholdkél 21.13
órákor és
10.34 órakor
nyugszik.

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 258

Jóvá kell tenni az egymás ellen elkövetett bűnöket

Az Aradon megjelenő „Jövő” című testvérnapunk karácsonyi számában Covacu Nestor tanár, az aradi Kulturpalota igazgatója írt cikket a román-magyar barátság kérdéséről. Ez a román demokráta értelmiség élharcos, aki az aradi negyvennyolcas ereklje muzeum kincseit a legsötétebb fasizta terror idején is megmentette s az október 6-iki emlékünnepeken magyar nyelvű beszédekben méltatta az 1848-as magyar szabadságharc jelentőségét, karácsonyi cikkében is szinte szavakkal mutat rá a román és magyar nép kibékülésének elengedhetetlen szükségességére.

A román és magyar földművelő rétegek hosszú évszázadokon át testvériesen megértették egymást — állapítja meg mindjárt bevezetőjében. Nem ismerték a gyűlöletet. S mert érdekeik azonosak voltak, a különböző szabadságharcokban románok, magyarok, szerbek, szlovákok harcoltak egymás mellett Dózsa vagy Horea vagy mások vezetésével a földesúri elnyomatás ellen. A gyűlöletet akkoriban a kiváltságosak, később s a legutóbbi időkben az értelmiségiek szították, amit csak elmélyítettek az idegen imperializmusok.

A múlt hibáiból tanulnunk kell — hangsúlyozza Covacu Nestor. Jóvá kell tenni az eddig egymás ellen elkövetett bűnöket. Ennek a feltétele azonban egymás iródmánának, szellemi életének és lelki hagyatékának a megismerése. Az iskolák többé nem lehetnek a gyűlölet melegágyai. Az idő parancsa ez, melyet mindkét nép fiainak meg kell végre érteniük.

A kibékítés munkáját azonban éppen az értelmiségieknek kell megkezdeniük. A felelősség a jövőért őket terheli. Szerencsére ezen a téren örövedetes jelek mutatkoznak. Ma már mind Budapesten, mind Bukarestben Román-Magyar Társaságok működnek, melyeket a két nép legkiválóbb írói és tudósai vezetnek. Ezek mellett azonban — fejezi be cikkét Covacu Nestor — elengedhetetlenül szükséges, hogy a vidéki városokban s elsősorban éppen az erdélyi városokban, minél előbb megalakítsuk a helyi román-magyar társaságot. Ammál is inkább, mert Erdélyben ezek a társaságok nem csak előadásokat rendezhetnek, hanem állandó kapcsolatot teremtenének a román és magyar szellemi élet vezetői között.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK:
Bíró (Szabadság-tér 4), Apostol (Dózsa György-utca 37), Megváltó (Vörös hadsereg-út 13), Holicska (Móccok-útja 42).
Egész éjjel szolgálatban: Apostol (Dózsa György-u. 37) és Holicska (Móccok-útja 42).

MIBE KERÜL EGY HÁROMPERCES BESZÉLGETÉS MAGYARORSZÁGGAL?
Megírtuk, hogy Románia és Magyarország között helyszíntől a telefonforgalom. Ezzel kapcsolatban megérdeklődtünk, hogy egy három percdig tartó telefonbeszélgetés Romániából Magyarországra bármely helységével 11.250 lejbe kerül.

HALÁLOS VEGÜ LÖVÖLDÖZÉS SZILVESZTERKOR. Szilveszter estjén a Royal-mozi feletti báteremben egy mulató társaságban szóváltás keletkezett, mely rövidesen verekedéssé fajult. Ennek során a társaság egyik tagja revolvert rántott és elkezdett vele hadonászni. A revolver elsült és a golyó Stamate Constantin hasába fúródott, aki még a helyszínen meghalt. A gyilkost azonnal letartóztatták és megindították a vizsgálatot az ügy részleteinek felderítésére.

MEGSZÜNTETÉK AZ ÖSSZES INGYELNES JEGYEKET A SZÍNHÁZAKBAN ÉS MOZIKBAN. Bukaresti tudósítónk jelenti: Ralea művészeti miniszter rendeletét adott ki, amelynek értelmében a román hivatalos lap december 22-iki számában megjelent minisztertanácsi határozat alapján az összes színházakban és mozikban, valamint a művészeti és zenés előadásokban, hangversenyeken megszűntek az ingyenes helyek és jegyek eddigi rendszerét. Művészeti, orkölési és közrendi szempontból az előadások továbbra is ellenőrzés alatt maradnak és az előadások ellenőrzésére véget a színházak és mozik mindössze öt ingyenes helyet kötelesek fenntartani, még pedig a szépművészeti, a nemzetnevelésügyi, a propagandailgyi minisztériumok képviselőinek, egy helyet az igazságügyminiszter képviselőjének a királyi ügyészség képviselőjének részére és egy helyet a helyi gyűlöletellenes közegnek. A művészeti minisztérium részéről illetékes igazoltatásán továbbra is díjmentesen látogathatják a színházi és mozielőadásokat, bármilyen rendezvényeket és hangversenyeket.

SZTRÁJKKAL TILTAKOZIK A CSEPELI ÜZEMEK MUNKÁSSÁGA AZ ÁR-EMELKEDÉS ELLEN. Budapestről jelenti a Rador: Az elviselhetetlen magyarországi áremelkedések elleni tiltakozásul a csepeli üzemek 20.000 munkása sztrájkba lépett.

Kalotaszentkirály a taniójáért

Több kolozsmegyei faluban, ahol a reakció gáncozkodása folytán még mindig nem kaptak fizetést a tanítók, a tanszemélyzetnek segítséget nyújtva, a falu lakossága maga teremti meg a magyaryevű iskoláztatás feltételeit. Lovász György, a Magyar Népi Szövetség kalotaszentkirályi elnöke jelenti, hogy a falu népe szíven viselve nehéz anyagi gondokkal küzdő tanítója sorsát, gyűjtést indított a sokgyermekes tanító-család jelfegyelzésére.

A gyűjtési napon több szeker járta végig a falu utcáját. Nem volt olyan ember, ki ne adott volna. Ki élelmiszert, ki tűziját rakott fel a gyűjtő szekerekre. Este a tanító elérékenyülve szoritotta meg az udvarára érkező szekercsek kérges tenyerét s viszonosságul csak annyit fogadott meg, hogy a jövőben még nagyobb odaadással fog dolgozni a falu kulturális életének felvirágoztatásáért. A falu népe egyébként kimondotta, hogy mindaddig segíti tanítóját, amíg a Magyar Népi Szövetség el nem éri a tanítók illetményeinek kifizetését.

A VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKA-SOK SZAKSZERVEZETE napunk újján értesít az ötvenes létszámon aluli üzemekben dolgozó tagjait, hogy a rendszer havi gyűlést január 4-én, pénteken délután 5 órakor tartják meg.

FÖLDÉSZEK FIGYELMÉRE. Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke ma délután 3 órakor beszédet mond a földészek III. kerületi közgyűlésén (Budai Nagy Antal-ut 128). A nagyjelentőségű földrészgyűlésre felhívjuk az egész hóstáti földész-társadalmat figyelmét.

A VÁROSI ÉS KÖZÜZEMI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETÉNEK tiszogató bizottsága felkéri az alábbiakat, hogy január 4-én, pénteken délután 4 és 5 óra között a tiszogatósi eljárás lefolytatására a szakszervezet helyiségében, Móccok-útja 4 alatt jelenjenek meg: Bihar András, a városi fürdő alkalmazottja, Ritzer Antal, a városi vízművek alkalmazottja, Király János, a városi vízmű alkalmazottja és Csorcsnyás Dénes városi alizsa. A szakszervezet kéri mindazokat, akik nevezettek multbeli magatartásukat illetően terhelő adatok birtolában vannak, hogy azokat zárt borítékban, olvasható aláírással oltáya közöljék a szakszervezet titkárságával.

Jóváhagyta Bárdossy László halálos ítéletét a magyar Népbíróságok Országos Tanácsa

BUDAPEST, január 2. A magyar Népbíróságok Országos Tanácsa, pénteken két és félórás tanácskozás után a késő délutáni órákban ítéletet hirdetett az első fokú kötéltálati halálra ítélt Bárdossy László volt magyar miniszterelnök megfellebbezett háborús és népellenes bűnügyében.

helybenhagyta a halálos ítéletet. Mivel Bárdossy védője kegyelemért folyamodott, a Népbíróság kegyelmi tanácsa alakult át s a per iratait átterjesztette a magyar igazságügyminisztériumba további intézkedések céljából. A megkegyelmezés kérdésében végső fokon a Nemzeti Főtanács dönt.

A Népbíróságok Országos Tanácsa

Január 21-ig nyuithatók be a házadóbevallások

KOLOZSVAR, január 2. A kolozsvári pénzügyigazgatóság 22.370/1945. számú átiratával a román hivatalos lap multévi december 10-én megjelent 283 számában közölt 1486. számú törvény 12. szakasza alapján lapunk utján felhívja az összes háztulajdonosok figyelmét, hogy az illetékes adókövető kerületekhez házadóbevallást kötelesek benyújtani, egyszerű ívpapíron.

A bevallásban a következő adatokat kell feltüntetni: az ingatlan vagy lakosztály megjelölése, összetétele, használati módja, abban az esetben, ha bérbe van adva: a bérlet kelte, a bérlo neve és lakása, mire használja a bérlo, milyen törvényes bérletmeghosszabbítást élvezett, a bérlo foglalkozása és az évi

bérosszeg. A bevalláshoz mellékelni kell a bérleti szerződés egyszerű másolatát is.

A bevallás benyújtásának határidejét a multévi december 31-én lejárt, de ezt a határidőt a folyó évi január 21. napjáig meghosszabbították.

Azokat a házakat, amelyekről a házadóbevallást a fenti határidőig nem nyújtják be, úgy minősítik, mint az 1945. évi április 23-án után bérbeadott házakat és így a vonatkozó minisztertanácsi napló 10. szakasza (a d) bekezdése szerint 400 százalékos adófelemléssel fogják sújtani.

A felhívást N. Grecu pénzügyi főigazgató és Gh. Pop, az egyenes adóosztály főnöke írták alá.

A kolozsvári Szakszervezeti Tanács 741 méter gyapjuszövetet osztott ki a dolgozóknak

KOLOZSVAR, január 2. A Kolozsvári Szakszervezeti Tanács S-csoportjának munkája újabb gyakorlati eredményeket hozott. A mult évi december 24-ike és 28-ika között a Szaktanács Deák Ferenc-utca 9 alatti helyiségében kiosztásra került a Banca Centralanal lefoglalt Marmelstein-féle szövetáru.

Összesen 741 méter szövetet osztottak ki, méterenkint 5761 lej árban. A kiosztott áru — napi piaci ár szerint — közel 100

millió lej értéket képvisel. A Szaktanács titkársága az elosztást úgy intézte, hogy a szövetet közvetlenül a gyárak, üzemek és intézetek dolgozóihoz, az arra legjobban rászorult munkásokhoz kerüljön. Az elosztást Fodor Balázs, a Szakszervezeti Tanács titkára végezte az alábbiak szerint:

A szövetből 267 dolgozó és 36 családtag kapott ruhának, kabátnak, nadrágnak való és más anyagot.

A MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG BONCHIDAI IFJUSÁGI TAGOZATA Enyedi Márton és Tamás Sárka vezetésével karácsonyi innepséget rendeztek. Az innepség jövedelmét, 101 ezer lejt, s bonchidai református templom orgonajavítására adták át. Ugyancsak a bonchidai Magyar Népi Szövetség felnőtt tagjai karácsonyi innepségük jövedelmét, 34 ezer lejt, átadták az orgona javítására.

AZ EGÉRSZÉSGYGYI SZAKSZERVEZET tiszogató bizottsága a szakszervezeti helyiségében, Unió-utca 8 alatt, I. emelet, ez évi január 4-én, pénteken délután 2 órakor tartandó ülésére ezúton is megidézi: Klein Miklós dr. gyógyszerészt, dr. Szatmáry Balászné szilhetet, Rácz Klára fogtechnikus, Schultz Ferenc jogosított fogászt. Felkéri a szakszervezet mindazokat, akik a fentnevezettek politikai vagy népellenes magatartására vonatkozó adatokat tudnak, a bizottság tagjai, val személyesen vagy írásban közöljék, esetleg a közötti időpontban személyesen adják elő.

AUSZTRIA HELYREÁLLITOTTA NEMZETKÖZI POSTAFORGALMAT. Bécsből jelenti a Rador: Január 2-án Ausztria és a többi európai országok között — Németország kivételével — helyreállították a postai forgalmat.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. A kolozsvári állami gyermeknevelési igazgatósága lapunk utján mond köszönetet a kolozsvári CFR-műhelyek üzemi bizottságának az intézet közömbi fűtési kazánjának megjavításához adományozott anyagért és munkáért.

(*) A CSIZMADIA SZAKSZERVEZET gyűlést tart január 7-én, hétfőn délután 2 órakor a Karolyi-tér 9 alatt. Kérjűlt a tagok megjelenését, cömbkiosztás lesz. Vezetőség.

(*) A FODRASZMESTEREK vezetőségét ülést tartanak január 3-án, csütörtökön délután fél 3 órakor az Imortestületben. Pontos megjelenést kér az elnök.

(*) A FENYKÉPÉSZ MUNKÁADÓK ezúttal szakszervezeti gyűlést tartanak január 3-án, csütörtökön délután 4 órakor. Az elnökség.

A KOLOZSVARI UJSÁGÍRÓK SZAKSZERVEZETE TISZOGATÓ EIZOTT-SÁGÁNAK KÖZLEMENYE. A kolozsvári hivatalos újságírók szakszervezetének tiszogató bizottsága ismét megkezdte munkáját a szakszervezet Jókai-utca 16 szám alatti helyiségében. A bizottság felkéri mindazokat, akik Jánosráz György, Kovács Andor, Dános Miklós, Benedek Judit, Sütő András és Gáli Ernő újságíró-jelöltek multban tanusított politikai magatartásáról terhelő adatot tudnak, hogy azt írásban, pontos névalírással, az utca és házszám megjelölésével juttassák el január 4-ig, pénteken délután 3 óráig a szakszervezet vezetőségéhez. A bizottság kéri a fentnevezett újságírójelölteket, hogy rövid életrajzi adataikat és felvételi kérelmüket fenti időpontig szintén juttassák el a tiszogató bizottsághoz. — Január 5-én, szombaton délután 3 órakor Kömives Géza, Tamás Gáspár, Aszódy János, Erős László és Hobán Jenő újságírók multban tanusított politikai magatartását vizsgálja felül a szakszervezet tiszogató bizottsága.

(*) ELJEGYZESI HIR. Welsz Ernő fogász Bánffyhumád és Schwarcz Edl, Temesvár jegyesek. (Mindenképpen értesítés helyett).

A KOLOZSVARI HÁZTULAJDONOSOK SZÖVETSÉGE JANUÁR 7-EN TISZTJÚTÓ KÖZGYŰLÉST TART. A Kolozsvári Háztulajdonosok Egyesülete ismét megkezdte működését. Az új vezetőséget 1946 január 7-én, hétfőn délután fél 4 órakor a Városháza közgyűlési nagytermében megtartandó rendkívüli közgyűlésen választják meg. Minden háztulajdonosnak — saját jólétfogott érdekében is — kötelessége ezen a rendkívüli közgyűlésen megjelenni, mert az utóbbi időben különböző, fontos gazdasági kérdések (felémelt házbéradó, illetékek, a bérlokkal való jogviszony) merültek fel. Az egyesület vezetősége minden kolozsvári háztulajdonost — tekintet nélkül arra, hogy korábban tagja volt-e az egyesületnek, vagy sem — saját érdekében elvár a rendkívüli közgyűlésre.

Kolozsvár-Nagyszében

felő indul autóbuzs esütörtökön délelött 11 órakor is és minden másodnap 11 órakor.

Indulás a főposta háta mögötti autóbuzsállomásról.

A bukovinai csángókat

a tolnamegyei svábok helyébe telepítették le

Mindenki, aki németnek vallotta magát, el kell hagyja Magyarországot

BUDAPEST, január 2. Megemlékeztünk már arról, hogy a magyar kormány rendeletet bocsájtott ki a magyarországi svábok kitelepítéséről. A rendeletet a magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottság átiratára bocsájtották ki, mely elhatározta a svábok kitelepítését Magyarországról.

A rendelet szerint minden olyan magyar állampolgár Németországba köteles áttelepedni, aki a legutolsó népszámlálás alkalmával német nemzetiségűnek, vagy anyanyelvűnek vallotta magát, továbbá az is, aki magyarosított nevét némethangzásra változtatta vissza, vagy aki a Volksbundnak vagy valamelyik fegyveres német alakulatnak, így például az „SS”-nek tag-

ja volt.

A rendelet azonban több kivételt engedélyez. Nem köteles kitepedni a nem német nemzetiségű (anyanyelvű) házastárs, valamint a kiskorú gyermekek sem. Nem telepítik ki a 65 éven felülieket és azokat sem, kik legalább 1940 óta tagjai valamely demokratikus pártnak vagy szakszervezetnek. Kivételek azok is, akik bár német anyanyelvűek, de magyar nemzetiségűeknek vallották magukat, ha hitelt érdemlően igazolják, hogy a magyarsághoz való magatartásukért üldöztetést szenvedtek.

A rendelet gondoskodik a kitelepítés alá eső német lakosság vagyonának zárlatáról és leltározásáról is. A továbbiakban végrehajtási utasításokat ad az összerúszásokról, s

végül a bíróságoknál külön tanácsokat alakított a zár alá vett vagyontárgyak tekintetében elkövetett mindenféle bűncselekmények elbírálására.

Tolna megyében sikerült a bukovinai csángókat máris a részben elmenekült vagy kitelepítés előtt álló svábok helyébe kitelepíteni. Eddig nem kevesebb, mint 2446 bukovinai csángó, valamint moldvai csángó és szerémségi magyar telepes családot juttatott földhöz és végleges otthonhoz a Bodor György kormánybiztos irányításával Bonyhádon székelő telepítési hivatal. A bukovinai csángók változatos sorsáról és végleges kitelepítéséről legközelebb nagy cikkben számolunk be.

Január 8-án megkezdik Kolozsváron a fényképes személyazonossági igazolványok kiadását

A rendőrségi bejelentőhivatal felhívása a közönséghez

KOLOZSVAR, január 2. A kolozsvári rendőrkezesztura népesedési hivatala 2936/1946 számú átiratával lapunk útján a közönség tudomására hozza a következőket:

A kolozsvári központi népesedési hivatal újraszervezésével kapcsolatban január 8-án megkezdik a fényképes személyazonossági igazolványok kiadását. Kolozsvár összes lakosai személyesen kötelesek jelentkezni — a fényképes személyazonossági igazolvány kiváltására az alábbi sorrendben:

Január 8—12. napjain az Ab, Ac, Ad betűvel kezdődő nevek.

Január 14—19. napjain az Ae, Af, Ag, Ai, Aj, Ak és Alo betűvel kezdődő nevek.

Január 21—26. napjain az Au, Av, Aw betűvel kezdődő nevek.

Január 28-a és február 1-e között az Am, An, Ao, Ap, Aq, Ar és As betűvel kezdődő nevek.

Február 5—9. napjain az At, Au, Av, Aw, Ax, Ay, Az betűvel kezdődő nevek.

A további jelentkezés sorrendjét a hivatali kellő időben fogja közölni lapunk útján.

A családfelelősöknek a bejelentési nyilatkozatot az összes, vele együttélő családtagokra vonatkozólag, sőt a háztartási alkalmazottakra vonatkozólag is eszközölni kell. Azok, akik betöltötték a 17-ik életévüket és nem laknak szüleikkel, saját személyükre vonatkozólag külön bejelentést kötelesek személyesen tenni.

A családfelelősök és veleélő családtagok részéről, valamint a családnélküliek részéről is a következő okmányok felmutatása szükséges: egy darab fénykép, házasságlevél a házastársak részéről és születési bizonyítvány a nőtlenek részéről, továbbá állampolgársági bizonyítvány. Kolozsvárra szóló tartózkodási engedély és a foglalkozást igazoló okmány, tehát annak a munkaadónak az igazolványa, akinek szolgálatában az illető tevékenykedik.

Az új személyazonossági igazolványok kiadásának és a bejegyzési munkálatok megkönnyítése érdekében azok a kolozsvári lakosok, akik az 1940. év előtt is Kolozsváron laktak és megvan a régi román bejelentőlapjuk, hozzák ezt is magukkal, abban az esetben pedig, ha ez a régi bejelentőlap nem volna birtokukban, pontosan jelöljék meg, hogy az 1940-ik évben a bejelentőhivatal melyik utca és házszám alatti lakásán tartotta őket

nyilván. Ezekre az adatokra feltétlenül szükség van, hogy a régi nyilvántartásból a közölt adatok megállapíthatók legyenek és elkerüljék az esetleges új beírást. A népesedési hivatal kéri a közönséget, hogy pontosan tartsa be a jelentkezési napokat és a fentközölt ábécé sorrendet.

A felhívást Aurel Pop rendőrkezes és Nemes Péter, a bejelentőhivatal főnöke írták alá.

Maradandóságunk zálogai

Valaha, gyermekkorunkban, különös multkereső ösztöntől üzetve ástuk le magunkat Farkas-utcai kertünk földjébe, hogy ott, egy-két méterre a felszín alatt, Apáczai Csere János és Bethlen Gábor idejéből való maradandóságokat találjunk. Egy ballagó, szomorú lovast ábrázoló, felbetört kályhacsempe, egy kézmozáncu nagy tál feltratos darabja, egy földolajtól színjűtő üveg — elegendő volt ahhoz, hogy maga körül, szinte varázslatszerűen, a jelentől teljesen különböző hangulatot idézzen... Az elsüllyedt magyar világ üzent ezekből a szeméremetett rongyokból, ugyanaz a földbe költözött, majdnem geológiai-nak mondható energia, amellyel ezután, érettebb lélekkel, Balassa, Zrínyi vagy Csokonai-versekben találkozunk. Máskor egy kalotaszegi, vagy székelyföldi szolgálóleány ajakán zendült valami babonás mondatok, dalfoszlány, ismét másszor öreg hóstáji gazda beszélgetett a lovával, vagy vén koldusasszony rimánkodott a templomfal zugában s atól vett körül hirtelen ugyanaz a varázs. Most már tudjuk, mi követelte imig a júságot az élet folytonosságához, mi ütögette fel a fejét a jelen jeges zajlásából

ily kísértetes-erőszakosan: az elsüllyedt és megtagadott két-három magyar évszázad, melyet a 19. század vége s a huszadik eleje olyan tömött önteltésgel akart végképpen a földalatti szemétdombokra rekeszteni. Egy művelődésbeli hézag tátongását próbálták meg a látomások és révületek betölteni, lélek-pallót tartani mindaddig, amíg az Ady Endrét, Móricz Zsigmondot és Tamási Áront felvető troladom, a Bartók-kal és Kodályval ékeskedő zene meg nem kezdte a nagy és általános rekonstrukciós munkáját.

Azok, akik e munka jelentőségét meglátták, elsősorban a „modern” hordalék-műveltség csillogó mázat igyekeztek eltávolítani. A mi tájainkon, népi műveltségünkben érintetlenebb, de hatásosnak hitt agrárnépek fiaí ugyanezt a megújulást hirdetik.

Ez a munka sokáig népszerűtlen és ellenszenves volt; sürin termelte ellenfeleit a 19. század szellemiségében nevelkedett magyar középiskolai sorokban. De nemcsak ellenfelei, hanem munkatársai is szépszámmal támadtak éppen ebből az osztályból s állottak porondra.

JOS MADOSZULI

— ezzel a jejszóval jelentek meg az imperialista reakció első röpecédulái, fajragaszal és tüntetési táblái a romániai magyarság egységes szervezete ellen... Akkor, egy évvel ezelőtt, még úgy látszott, hogy a magyarok Erdélyből elűzhetők, s csak a román tömegelker a faszta korszakból megmaradt sovinszta hajlamokat kell felkordósítani, hogy a MADOSZ, a demokratikus romániai magyarság szervezete, szétszússák s a védelem nélkül maradt magyar nép ellen megnyithatók legyenek a poklok kapui.

Nos, a reakció tévedett. A román demokráciával szövetkező magyar demokrácia nemcsak hogy el nem bukott, hanem kiszélesítette hagyományos harci szervezetét Magyar Népi Szövetséggé, megmentvén az erdélyi magyarságot a legrosszabbaktól.

Most aztán új taktikával indul harcba a magyar népi egység ellen az imperialista álmait szövögető reakció. Ami nem sikerült neki románul, megpróbálja most — magyarul! A Magyar Népi Szövetséget támadják, a magyarság egységét akarják szétbontani, s azzal számolnak, hogy sikerül majd a magyarság kebelében meghasonlást szítani ezzel a ravasz, magyar mezbe bujtatott manőverrel.

Az erdélyi magyarság egységes nemzeti szervezetét újra megtámadó reakció tavaly megkapta a választ a román és magyar demokráciák még szorosabb összefogásától. Most, amikor megátalkodott ellenségeink egyenesen köztünk akarnak viszályt kelteni, megfélemlenek a magyar természetrel.

Nem tudják, hogy a magyar — Deák Ferenc egy régi hasonlatával élve — olyan, mint a tojás: minél tovább főzik, annál keményebb.

Minél őröngöbb módon fog össze az irány ellenünk, annál szilárdabb, annál szétbonthatatlanabb lesz a népi egységünk.

A zenei megújulás vívmányainak egyik jellegzetes középosztályi közvetítője, Török Erzsébet, a Bartók, Kodály, Szokolosi és más zeneszerzők kezétől kiadott régi magyar daloknak adott megszervező szárnyakat. Már jó évtizede járja velük a magyar városokat és falvakat s a dalok, hangversenyek nyomában, mindenütt megfogannak és eleven-séggel szárnyalnak tovább. Műsora minden esetben bővíti egy-két dallal, szinte kifogyhatatlannak látszik, mintha valami titkos kincs rejtkehelyét látogatná.

Vasárnapi hangversenyén — a hadifoglyok javára rendezte a Móricz-Kollégium — a már hallott, de meguntatatlán darabok mellett a két Vándor Katona szoltáros sirmal varázsolt bennünket ama bus-lovasos kályhacsempek vélt világába s csodálatos egyszerűséggel minden alkant drámaiságnál megróbban hatott. Kodály Zoltán Barcsai-balladája egy hajdani erdélyi tragédia összerúszott porcellánjaira emlékeztetett, míg a Virágok Vetélkedésének színjűtő hajlításai behunytt szemünk mélyen pökhálós kápolna-ablakok szivárványos ragyogásának látomását keltezték.

Mindaz nem holt múzeumi anyag többé s nem földmelyébe visszatemelhető kacat — hanem életünk, mindennapjaink megszépítésének, elbírhatóvételének ugyaszólván „közzükségleti cikke.”

S ha az estélyen nem is jelent meg az a tömeg, amelynek jelenlétét a hadifoglyokról áldozatosan gondoskodók oly kívánatosnak tartották — ez a tömeg egy sikamlós zenés-bohózatnak tapsolt és örvöngött a színházban —, de ott volt az ifjuság színe-virága s a hűvös lelkes értelmiségi, kik ezekben a dalokban valami magyar maradandóság szent zálogait tisztelik. JÁRKELY ZOLTÁN

Dr. Sandberg József
bel- és nemibeteg szakorvosa
Erzsébet-ut 4.
Rendel délután 1—4-ig és 6—9-ig

Autósok figyelmébe!
Hóláncok
teher-luxus, emelők és különböző au óalkatrészek
eladók
Bálint Lajos
Horea-ut 34.
(Marianummal szemben.)

Antal István
zongoraművész
Beethoven-estje
a Vármeqeház dísztermében
január 5-én, szombaton este
fél 7 órakor.
Jegyek a Libro könyvkereskedésben Szabadság-tér 7 és este a pénztárnál.

SZÍNHÁZ ÉS MOZI

Ma este mutatják be az első szovjet drámát a kolozsvári Állami Magyar Színházban

Rachmanovnak, a szovjet drámaíródalom egyik kiválóságának „Viharos alkonyat” című színművét mutatja be ma, csütörtökön este a kolozsvári Állami Magyar Színház. Rachmanov nagyszerű színművét hosszú idő óta állandóan táblás huzakkal játsszák Budapeston és a kolozsvári közönség is feszült

érelklődéssel várja, hogy megismerkedhes-sék ezzel a mindvégig lebilincselően izgalmas, ugyanakkor azonban magas írodalmi értéket képviselő művel. A „Viharos alkonyat” kolozsvári előadásának főszerepét Poór Lili játssza, akiknek ez lesz az első fel-lépése.

A KOLOZSVARI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:
Csütörtökön, január 3-án este 8 órakor: Viharos alkonyat. (Poór Lili és András Márton fellépésével.)
Pénteken, január 4-én este 8 órakor: Viharos alkonyat. (Poór Lili és András Márton fellépésével.)

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:
CAPITOL-MOZGÓ: Ezzel gyors.
CORSO-MOZGÓ: Texasi kaland. II. rész.
MUNKAS-MOZGÓ: A balkezes angyal.
ROYAL-MOZGÓ: Magdolna.
SELECT-MOZGÓ: Bajbajogó tezejek!
URANIA-MOZGÓ: Menekülő ember.

Meghívó.

A „CONCORDIA” zsidó kulturális egyesület és Club 1946 január 6-án délelőtt 11 órakor saját helyiségében, Unió-utca 6 szám alatt tartja
1946 évi rendes közgyűlést,
melyre úgy a régi, mint új tagjait ezulon hívja meg.
Tárgysorozat: Vezetőségi beszámoló, az új vezetőség megválasztása, egyéb indítványok.
VEZETŐSÉG.

Szállítási ügyekben forduljon bizalommal a „Transcolectív” szállítási vállalatához, Szabadság-tér 27. Telefon: 617.

Órakeresletést vállal.
Órakeresletőknek segítségére áll, évvégi záró munkálatokat elvégzi az „ORGANIZÁTOR”
Saguna-utca (Bartha M.) 13. I. em.

